

We weten dat de federale overheid financieringspartner is van MiningImpact via de Belgian Science Policy Office (BELSPO). Mijn oordeel is dus veel milder dan dat van mijn collega Daems. Ik heb er geen vernietigend oordeel over en ik heb het gevoel dat u dat straks in uw antwoord ook niet zult hebben.

Kunt u toelichten welke aanbevelingen van de geïntegreerde impactanalyse werden of worden omgezet in aanbevelingen voor eventueel te verbeteren milieunormen en richtlijnen voor de totstandkoming van die code? Welke is de stand van zaken rond de in uw beleidsnota aangekondigde herziening of actualisering van de Belgische wetgeving ter zake, dit natuurlijk in coauteurschap met de FOD Economie?

01.03 Daniel Senesael (PS): Monsieur le ministre, début avril 2021 a eu lieu un échange de courriers entre représentants de Greenpeace et de la filiale de DEME Global Sea Mineral Resources (GSR) au sujet des essais d'exploitation minière de grands fonds marins envisagés par cette dernière.

Monsieur le ministre, j'en viens directement à mes questions.

Pouvons-nous avoir votre retour ainsi que votre avis à ce sujet? Des contacts ont-ils été pris avec les représentants de la filiale GSR? Le cas échéant, pouvons-nous obtenir des informations à cet égard?

Le 28 janvier 2021, la proposition de résolution relative à l'exploitation minière des fonds marins a été adoptée par le Parlement. L'une des demandes concerne le soutien à la recherche scientifique fondamentale et la collecte de données en vue d'approfondir les connaissances des grands fonds marins et de protéger les écosystèmes marins existants. Pouvez-vous nous informer des initiatives prises en ce sens? Ce point ayant été évoqué lors de l'échange de courriers mentionné, pouvons-nous avoir votre retour au sujet des arguments avancés?

Pouvons-nous obtenir votre point de vue concernant le respect du principe de précaution dans le cadre de cet échange?

Monsieur le ministre, vous souligniez dans votre note de politique générale votre projet de soumettre à révision la législation existante relative à l'exploitation minière en haute mer et "d'élaborer un cadre réglementaire clair et contraignant pour l'exploitation minière en haute

mer, incluant le principe de précaution". Où en est ce projet?

Vous y annoncez également prendre les mesures nécessaires au niveau international pour protéger l'intégrité des fonds marins. Pouvons-nous obtenir des informations à cet égard?

01.04 Jasper Pillen (Open Vld): Mijnheer de minister, in de vorige legislatuur werd er al werk gemaakt van de evaluatie van de bestaande wetgeving rond diepzeemijnbouw. Eind 2020 is er in de Kamer een resolutie daarover aangenomen. Die heb ik ook mee ondertekend. Onze fractie steunde deze resolutie volmondig.

Daarin worden een aantal zaken gevraagd aan de regering. Ik heb ze opgesomd in mijn vraag en zal ze hier niet herhalen. Collega Senesael heeft daarnet al een aantal belangrijke principes naar voor gebracht.

Mijnheer de minister, samen met de minister van Economie streeft u naar de opmaak van een duidelijk en bindend regelgevend kader voor de exploitatie van de diepe zeeën. In dit kader zullen naast strenge milieustandaarden ook het voorzorgsprincipe en het principe dat de vervuiler betaalt opgenomen worden. Het Belgische kader is een aanvulling op het internationale kader.

Ik heb daarover twee vragen.

Hoever staan u en uw collega met de werkzaamheden? Wanneer denkt u een eerste ontwerp aan ons te kunnen voorstellen?

01.05 Yngvild Ingels (N-VA): Mijnheer de minister, de situatie is duidelijk geschetst, ik zal dan ook dadelijk overgaan tot de vragen.

Wat is de stand van zaken in de opmaak van de internationale regelgeving omtrent diepzeemijnbouw en welke rol speelt België daar vandaag in?

Hoever staat u met het opstellen van een regelgevend kader voor de Belgische wet op de diepzeemijnbouw in samenspraak met de minister van Economie, zoals u ook hebt vermeld in uw beleidsverklaring?

Bestaan er draaiboeken voor crisissituaties, zoals we die enkele dagen geleden hebben gekend bij het gebrek aan contact met de robot? Indien deze niet bestaan, worden ze ontwikkeld?

Hoe is de regering van plan om onderzoek met betrekking tot de bescherming van maritieme

ecosystemen verder te ondersteunen en vorm te geven, met als doelstelling een minimale impact voor deze ecosystemen?

01.06 Leen Dierick (CD&V): Mijnheer de minister, de bestaande wetgeving rond diepzeemijnbouw werd in de vorige legislatuur geëvalueerd. In uw beleidsnota werd opgenomen dat u samen met de minister van Economie deze wetgeving aan een herziening zal onderwerpen om te komen tot een duidelijk en bindend regelgevend kader voor diepzeemijnbouw. Het is dan ook belangrijk dat we volop blijven inzetten op wetenschappelijke dataverzameling en onderzoek. Begin dit jaar werd een resolutie over de diepzeemijnbouw (Doc 55 1687), waarvan ik mede-indiener ben, goedgekeurd met het verzoek aan de federale regering om het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en dataverzameling met betrekking tot verdere kennis van de diepzee en ter bescherming van bestaande mariene ecosystemen verder te ondersteunen.

Mijn vragen aan de Minister:

Wat is de stand van zaken in de uitvoering van de resolutie inzake diepzeemijnbouw?

Op welke manier ondersteunt u en de Minister van Economie het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en dataverzameling? Welke initiatieven zal u nemen?

Wat is de stand van zaken in de herziening van de wetgeving rond diepzeemijnbouw?

Ik dank u alvast voor uw antwoorden.

01.07 Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen): Monsieur le Ministre, des événements récents nous invitent à remettre l'enjeu de l'exploitation minière en haute mer sur la table de la commission. En effet, le Patania II, le collecteur de nodules polymétalliques de l'entreprise DEME/GSR, s'est décroché et est tombé dans le fond marin à 4000 m de profondeur lors de nouvelles expériences menées en Avril.

L'État belge parraine depuis 2012 l'entreprise DEME/GSR pour l'exploration.

Les scientifiques et le secteur environnemental, notamment Greenpeace, continue de nous alerter sur les risques que recouvrent l'exploitation minière en haute mer. Dans ce cadre, tout élément documentant les effets des dernières explorations sont d'intérêt public et utiles au débat.

Tout cela se passe dans un cadre international incertain puisque l'AIFM a commencé à élaborer une réglementation pour administrer l'exploitation des ressources minérales dans la Zone en 2014 et ne parvient pas à aboutir tant la recherche

d'équilibre entre les besoins économiques et une protection environnementale rigoureuse semble difficile.

Par ailleurs, vous annoncez dans votre note de politique générale votre projet de soumettre la législation existante relative à l'exploitation minière en haute mer à révision et « d'élaborer un cadre réglementaire clair et contraignant pour l'exploitation minière en haute mer ».

Voici donc mes questions :

- Quels sont les effets environnementaux de l'accident du Patania II ? DEME/GSR a-t-elle partagé les données liées à ses dernières explorations aux différentes parties prenantes intéressées ? Pouvons-nous y avoir accès ?

- Où en est votre projet de révision de la loi sur l'exploitation minière ? Qui est consulté dans le cadre de cette révision ?

- La Belgique envisage-t-elle de poursuivre son parrainage pour de futures explorations/exploitations ? Comment faites-vous le lien entre le principe de précaution et notre statut de Blue Leader et les risques avérés liés à l'exploitation minière ?

01.08 Minister Vincent Van Quickenborne: Mijnheer de voorzitter, ik zal uitvoerig antwoorden op de vele vragen over dit belangrijk onderwerp. Vooreerst wil ik even benadrukken dat ik als minister van Noordzee bevoegd ben voor het marien milieu, zowel in de Noordzee als op volle zee. Er bestaat dan ook geen enkele discussie over de bevoegdheid en mevrouw Khattabi heeft mij deze vragen zeer collegiaal overgemaakt.

Onze kennis van de zeebodem in de diepzee is momenteel nog onvoldoende ontwikkeld en zeer onvolledig. Daarom houdt deze regering zich uiteraard aan de resolutie die op 19 januari goedgekeurd werd. Het Parlement vroeg de regering daarin om het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek en de dataverzameling ter bevordering van de kennis van de diepzee en ter bescherming van de bestaande mariene ecosystemen te ondersteunen.

Les tests d'exploitation minière des grands fonds marins effectués par l'entreprise belge Global Sea Mineral Resources (GSR), en présence de scientifiques indépendants, fourniront des informations très importantes dans ce cadre qui combleront en partie les lacunes existant dans les connaissances.

Noch ikzelf, noch mijn collega's in de federale regering hebben toestemming moeten verlenen voor het uitvoeren van de tests, maar collega's Ingels en Dierick, de federale overheid ondersteunt via het wetenschapsbeleid het onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek dat naar diepzeemijnbouw wordt gevoerd.

Voorts worden diverse wetenschappers van onze federale wetenschappelijke instellingen hierbij betrokken.

Mevrouw Dierick, een van de initiatieven die ik nog zal nemen is het rond de tafel brengen van de betrokken partijen. Naast het wetgevend deel is het immers van cruciaal belang dat we een goed zicht krijgen op alle studies die in dit kader worden uitgevoerd. We moeten ook nagaan welke kennislacunes er nog zijn en op welke manier we antwoorden kunnen vinden. Ik wil dit doen samen met de belanghebbenden, bijgestaan door onafhankelijke wetenschappers.

U spreekt over een mislukte test. Het klopt dat de verbinding tussen het onderzoekschip, de Patania II en het moederschip een tijdlang onderbroken is geweest, maar ik betwijfel of dit euvel tot gevolg heeft gehad dat de test mislukt is. Ik ben dan ook net als u en veel collega's hier geïnteresseerd in de rapporten die hierover door zowel GSR als de onafhankelijke wetenschappers zullen worden gepubliceerd.

Ook de Rainbow Warrior van Greenpeace was aanwezig in de regio. Ik twijfel er niet aan dat ook zij hun bevindingen bekend zullen maken.

Op basis van deze rapporten zullen we kunnen oordelen of de tests al dan niet mislukt zijn.

Tot daar de antwoorden op de vraag 1 van mevrouw Daems, de vraag 5 van mevrouw Ingels, de vragen 1 en 2 van mevrouw Dierick en de eerste vraag van mevrouw de Laveleye.

Je répondrai maintenant à la troisième question de Mme de Laveleye et à la seconde question de Mme Daems.

De toepassing van het voorzorgsprincipe is precies de reden waarom deze test kon plaatsvinden. Het gaat hier immers om een zeer kleinschalige test die zal bijdragen tot onze kennis van de diepzee. Deze kennis is onontbeerlijk voor het bepalen van de milieuvoorwaarden waaraan moet worden voldaan om eventueel aan ontginning te kunnen doen. Het is onder andere

aan deze voorwaarden dat de Belgische regering eventuele toekomstige aanvragen van sponsorcontracten voor exploitatie zal aftoetsen alvorens een beslissing te nemen.

Vos questions, mesdames Daems et de Laveleye, quant à savoir si ce gouvernement va parrainer GSR lors de la demande d'une licence d'exploitation sont prématurées. Nous devons mesurer pour connaître avant de travailler sur le cadre législatif, surtout dans ce dossier, car nous devons prendre des décisions rapides.

Ik kom aan de derde vraag van mevrouw Daems. Volgens de internationale regelgeving is België als sponsorstaat ervoor verantwoordelijk dat de contractant zijn verplichtingen verricht volgens de regels. Concreet betekent dit dat België, dus ons land, die verplichtingen niet zelf moet uitvoeren, maar wel alle nodige en passende maatregelen moet nemen opdat GSR de verplichtingen naleeft. Indien dat het geval is, is ons land niet aansprakelijk voor schade die zich zou voordoen aan het marien milieu. Momenteel werken wij aan een herziening van de wetgeving, zoals u weet, waarbij ook de nodige garanties ten aanzien van een eventuele exploitatiefase uitgewerkt moeten worden. Een analyse van de juridische risico's zal daarvan deel uitmaken.

De recente diepzeemijnbouwtests passen binnen de uitvoering van het exploratiecontract. Ze zijn kleinschalig en houden weinig tot geen risico van milieuschade in in een gebied dat twee en een halve keer groter is dan ons land.

Mevrouw Ingels, u vroeg me of ik van plan ben om draaiboeken op te stellen. Zoals ik reeds zei, wordt er binnen de autoriteit ISA onderhandeld over de Mining Code. Een van de artikelen daarin bepaalt dat de exploitant zelf een *emergency response and contingency plan* moet opstellen en daartoe ook de nodige financiële en technische middelen moet voorzien. Een ontwerp van standaardrichtlijnen voor de voorbereidende uitvoering van dat plan werd reeds opgesteld binnen de ISA en ter consultatie aan het publiek voorgelegd. De federale overheid zal uiteraard deelnemen aan die consultatie en ook geïnformeerd worden over de resultaten ervan. Op dit moment is het dan ook niet wenselijk om zelf nu al een draaiboek op te stellen.

Mevrouw Daems, naast de ondersteuning van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek vraagt het Parlement aan de regering om bij de uitwerking van eventuele exploitatieregels inzake diepzeemijnbouw de milieuwetgeving en het

voorzorgsprincipe in acht te blijven nemen om de biodiversiteit van unieke mariene ecosystemen te vrijwaren, zoals gevraagd in deel 2 van de resolutie. Als minister bevoegd voor het marien milieu heb ik in deze commissie al meermaals bevestigd dat ik de basisprincipes, zoals het voorzorgsprincipe en het principe dat de vervuiler betaalt, zal opnemen in de nieuwe wetgeving. Die wetgeving zal niet alleen de internationale regelgeving van de Zeebodemautoriteit implementeren in Belgisch recht, ze zal bovendien aanvullen waar nodig, om zo te garanderen dat de hoogste milieustandaarden behaald worden en de nodige maatregelen worden genomen om schade aan het milieu te voorkomen.

Op die manier wil België zijn ambitieus oceanen-beleid kracht bij zetten overeenkomstig de 30x30-doelstelling van het Blue Leaders-initiatief.

Het herzieningstraject zelf is een participatief en transparant traject, waarbij alle belanghebbende partijen betrokken zullen worden. De federale overheid engageert zich voorts ook om wetenschappelijk werk, zoals MiningImpact, te blijven financieren. Door MiningImpact wordt belangrijk en onafhankelijk bijkomend onderzoek gevoerd naar de potentiële effecten van diepzeemijnbouw op het marien milieu. Dat project wordt onder andere gefinancierd door het BELSPO. Ik zal dan ook niet eisen dat dergelijke tests worden stopgezet.

Mevrouw Daems, wat uw vijfde vraag betreft, het is evident dat ik betrokken ben bij de herziening van de Belgische wetgeving. Die herziening is trouwens een gezamenlijk project van de minister van Economie en mij.

Mijnheer Ravyts, wat uw eerste vraag betreft, op dit ogenblik is het nog te vroeg om specifieke conclusies te trekken, aangezien de tests zeer recent werden uitgevoerd. Ik kan u wel melden dat de resultaten ervan openbaar zullen worden gemaakt, net zoals in het verleden is gebeurd voor de voorafgaande milieu-impactanalyse.

Ik zal nu ingaan op de tweede vraag van de heer Ravyts, de eerste en tweede vraag van de heer Pillen, de derde vraag van mevrouw Ingels en de tweede vraag van mevrouw de Laveleye.

De herziening van de wetgeving voor diepzeemijnbouw, een proces waarin ik samenwerk met collega Dermagne, bevindt zich momenteel in een vergevorderde fase. De basistekst is klaar, maar er wordt nog gewerkt aan de legistieke aspecten van de memorie van toelichting. Vervolgens zal

opnieuw een overleg met de belanghebbende organisaties plaatsvinden. Ik wil er trouwens op wijzen dat ik al persoonlijk contact heb gehad met de betrokken partijen.

Le but est que le Parlement traite ce projet de loi avant la fin de l'année.

Cher collègue Senesael, en effet, il y a bien eu un échange de courriers entre Greenpeace et GSR au sujet des essais prévus dans le Pacifique. J'en ai moi-même été informé par courrier électronique. Par ailleurs, j'ai entendu les deux parties exposer leur point de vue sur l'exploitation minière des grands fonds marins. Malheureusement, les deux parties ont convenu de ne pas tomber d'accord: *they agree to disagree*.

Cependant, si nous voulons parvenir à un cadre législatif transparent et clair sur l'exploitation minière des fonds marins, nous devons absolument poursuivre le dialogue et ne pas rester chacun dans son coin. J'ai donc demandé explicitement aux deux parties de se mettre autour de la table en ma présence pour en discuter. Mon personnel et mes services préparent actuellement cette réunion.

En guise de réponse à votre deuxième question, je vous renvoie à la réponse à la question de Mme Daems. Brièvement, le Parlement a demandé au gouvernement fédéral de soutenir la recherche scientifique fondamentale. Nous continuerons donc à nous engager dans le financement de projets scientifiques tels que MiningImpact. Je suis également convaincu que nous avons besoin de cette recherche pour être à même de prendre des décisions solides et scientifiquement fondées. En outre, cette recherche garantira la participation de la Belgique aux discussions internationales et plus précisément au sein de l'Autorité internationale des fonds marins. Nous pourrions ainsi aborder ce thème en toute connaissance de cause et recevoir l'écoute des autres.

Pour ce qui concerne votre troisième question, étant donné que je ne suis pas le destinataire de cette correspondance, il ne m'appartient pas de commenter ce sujet. Toutefois, je répète que le principe de précaution sera l'un des principes de base de la nouvelle législation.

Pour ce qui concerne votre quatrième question et tel que j'ai répondu à Mme Daems, le but est de soumettre le projet de loi au Parlement avant la fin de cette année.

Op uw vijfde vraag, op de eerste en tweede vraag van mevrouw Ingels en op de derde vraag van mevrouw Dierick wil ik als volgt antwoorden. Het gaat over de nationale kaderrol van België.

De ontwikkeling van het regelgevende kader op internationaal niveau is nog steeds aan de gang, de fameuze Mining Code. Bij de onderhandelingen streeft België de hoogst mogelijke milieu-standaarden na.

Wanneer een Belgisch bedrijf bij de internationale zeebodemautoriteit een aanvraag indient om een exploitatiecontract te bekomen, dient de aanvraag vergezeld te zijn van verschillende documenten op basis waarvan de autoriteit de aanvraag kan goedkeuren of verwerpen.

Ce processus consiste en une consultation publique, une évaluation et un avis de la commission juridique et technique de l'Autorité des fonds marins et une éventuelle approbation finale par le conseil de l'Autorité.

Wat het goedkeuringsproces betreft, heeft België een voorstel uitgewerkt dat voorziet in een evaluatie en een advies van onafhankelijke experts, dat parallel zal lopen met de publieke raadpleging. Deze werkwijze zal het mogelijk maken om weloverwogen beslissingen te nemen, zeker met het oog op de bescherming van het marien milieu. Daarnaast zijn wij vragende partij om het juridisch en technisch comité aan te vullen met mariene biologen en milieuwetenschappers.

Par ailleurs, en 2023, 2025 ou 2026, la Belgique disposera d'un siège au conseil de l'Autorité internationale des fonds marins, l'organe où se déroulent les principales négociations à ce sujet.

Het is binnen deze raad dat eventuele exploitatiecontracten worden goedgekeurd en waarbinnen momenteel onderhandeld wordt over de fameuze Mining Code. Ook hier zal ons land zich ten volle inzetten om de hoogst mogelijke milieustandaarden te bereiken en ervoor pleiten dat het voorzorgsprincipe centraal komt te staan bij de verdere uitwerking van de regels voor diepzeemijnbouw.

Het reeds toegelichte voorstel van de onafhankelijke experts zal in deze context eveneens op de agenda worden geplaatst.

01.09 Greet Daems (PVDA-PTB): Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Over diepzeemijnbouw vind ik de regering toch echt niet consequent. U positioneert zich steeds als *blue*

leader en internationale voortrekker inzake de bescherming van de oceanen en blijft herhalen dat u het voorzorgsprincipe steeds toepast. Dat zal ook in de nieuw wetgeving opgenomen worden, hebt u net verklaard. Maar indien u het voorzorgsprincipe toepast, dan staat u geen diepzeemijnbouw toe, want exploitatie van de diepzeebodem gaat onvermijdelijk gepaard met permanente en onherstelbare schade.

Mijnheer de minister, wij vragen u nogmaals om te luisteren naar het standpunt van de wetenschappers om een halt toe te roepen aan de diepzeemijnbouw en dus ook aan de geldhonger van de grote baggermultinationals van de wereld.

01.10 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de minister, bedankt voor uw zeer uitgebreide antwoord. Ik ben een man van de dialoog en niet van de polarisatie, hoe raar dat ook moge klinken in deze tijden.

We hebben met het Vlaams Belang de resolutie van de meerderheid uitdrukkelijk goedgekeurd, omdat wij vonden dat ze blijk gaf van een evenwichtige benadering. Er is inderdaad een onvoldedige kennis van de zeebodem; wetenschappelijk onderzoek is dus nodig. Precies daarover gaat het ook bij de begeleiding van de proef. U hebt ook verwezen naar Mining Impact via de FOD Wetenschapsbeleid.

01.11 Daniel Senesael (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour ces éléments de réponse et merci de vous proposer comme médiateur avéré pour la poursuite du dialogue GSR-Greenpeace. Ce dialogue est capital et la réunion que vous avez programmée est primordiale pour trouver des solutions qui soient raisonnablement adaptées à la situation.

Je suis heureux et satisfait de l'avancée de la nouvelle législation soulignée dans votre note de politique générale et que vous respectez. C'est suffisamment rare pour être relevé.

Je suis aussi satisfait d'entendre que le principe de précaution est un élément essentiel à vos yeux pour garantir la préservation de la biodiversité et la protection des écosystèmes marins existants.

Enfin, je me réjouis de ce que cette future loi en gestation pourrait être soumise à l'examen de notre Parlement avant la fin de cette année. J'espère que tout cela est de bon augure pour la suite de nos travaux.

01.12 Jasper Pillen (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor het omstandige antwoord.